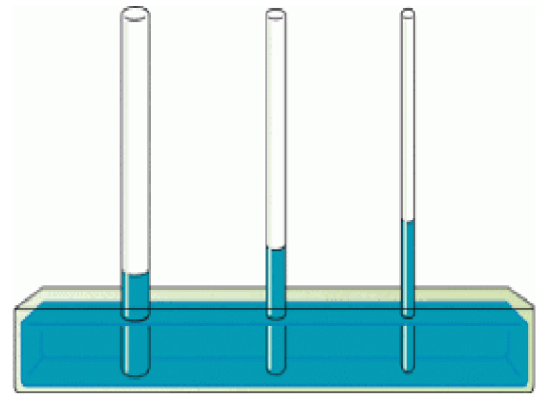

Capillaire werking

Tijdens dit practicum ga je onderzoeken of er een verband is tussen de diameter van het glazenbuisje en de capillaire werking, dus stijghoogte van de vloeistof.

Dit onderzoek bestaat uit 2 delen.

van dik naar dun

Deel 1

- Maak een schema waarbij je minimaal 5 verschillende diktes (in mm) glas test op capillaire werking. Deze diktes kun je pas invullen als je ze gemaakt (getrokken) hebt.
Zie voor werkwijze de omschrijving bij 1. Probeer dit in triplo te doen!
- Test hoe hoog het gekleurde water komt. Meet dit in millimeters.
Zie voor werkwijze de omschrijving bij 2.
- Maak een grafiek waarbij je de hoogte uitzet tegen de diameter van de buis.
- Trek een nieuw buisje van een bepaalde dikte. Meet de vloeistofhoogte. Bepaal aan de hand van de grafiek de dikte van het buisje.
- Meet na of dit overeenkomt met je grafiek.

1. **Werkwijze capillair trekken:**

- ❖ Pak een brander en sluit deze aan.
- ❖ Steek de brander aan en zet deze op de hard ruisende vlam.
- ❖ Houd de pasteurpipet in de vlam en draai deze rond.
- ❖ Als het glas buigzaam is (dat merk je door het te bewegen terwijl je draait), trek dan met een vloeiende beweging het glas uit elkaar.
- ❖ Let op, net voordat je het glas uit elkaar trekt haal je het uit de vlam. Dus buiten de vlam uit elkaar trekken.
- ❖ Des te sneller je trekt, des te dunner de buis.
- ❖ Laat het geheel, terwijl je het nog vasthoudt, afkoelen in de lucht (15 seconden).
- ❖ Nu kun je bepaalde diktes afbreken tussen de vinger. Leg je capillairen op een A3 in oplopende diktes.
- ❖ Meet doormiddel van de schuifmaat de buitendiameter van je capillair;
- ❖ Meet doormiddel van de visdraadjes de binnendiameter van je capillair; Schrijf dit er bij.

2. **Werkwijze hoogte meten:**

- ❖ Haal een ongeveer 20 mL gekleurd water op in een 50 mL bekersglas.
- ❖ Pak je capillair en doop het uiteinde ongeveer 5 mm in het water.
- ❖ Doe dit in duplo, de derde bewaar je voor deel 2.
- ❖ Wacht tot er geen water meer wordt opgezogen.
- ❖ Leg je gevulde capillair op het A3 en markeer heel precies (met potlood) begin en eindstand.
- ❖ Meet deze stand op en vul dit in (in je eigen gemaakte tabel).

Deel 1 is klaar, er is nu een ijkreeks gemaakt en toegepast.

Deel 2

Een andere toepassing van het gegeven dat een waterige oplossing stijgt in een capillair kan ook gebruikt worden door een andere parameter te veranderen. In deel 1 was de veranderende parameter de dikte van de capillair (of stijgbuis). Nu wordt er een percentage ethanol in water gemeten bij een vaste dikte van de capillair.

- Haal een ongeveer 40 mL gekleurd 20 % ethanol oplossing op in een 50 mL bekeerglas.
- Gebruik de resterende getrokken capillairen om de gekleurde ethanoloplossing op te zuigen, zoals omschreven in werkwijze 2.
- Bekijk welke diameter van de capillairen het best kan worden gebruikt voor een verdunningsreeks ethanol. Deze reeks is van 0 % tot 20 %.
- Trek deze dikte in meervoud. Volg de werkwijze zoals omschreven bij 1.
- Je maakt een reeks van 0%, 2%, 4%, 5%, 8%, 10 %,12%, 15 %, 16% en 20%. Dus zorg voor deze verdunningsreeks in reageerbuisen. Gebruik hiervoor een reageerbuis met maatverdeling voordat je deze overgiet in de standaard reageerbuis. Maak een schema.
- Test in duplo hoe hoog het gekleurde ethanol in verschillende percentages komt. Meet dit in millimeters.
Zie voor werkwijze de omschrijving bij 2.
- Maak een grafiek waarbij je de hoogte uitzet tegen de percentages ethanol. Middel de gemeten waarden van de duplo' s!

Er is nu een ijkreeks en in de grafiek een ijklijn gemaakt van percentages ethanol versus stijging in mm.

Controle

Maak een of twee bekende verdunning(en)

- Zuig met een capillair van de juiste dikte de gekleurde ethanol op en meet de stijging in mm.
- Check of dit overeenkomt met je grafiek.